

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

Стенограма пленарного засідання

16 квітня 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Стенограма пленарного засідання
16 квітня 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Позачергове засідання
(Четвер, 16 квітня 2020 року)

Заява фракції «Європейська солідарність»	...4
Ратифікація Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект «Вища освіта України») між Україною та Європейським інвестиційним банком	...5
Внесення змін до:	
Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням правами народних депутатів у ході законодавчої процедури»	...6
Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»	...12
Прийняття в першому читанні за основу зі скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту телекомунікаційних мереж»	...16

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

*Зал засідань Верховної Ради України
16 квітня 2020 року, 13 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня! Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Готові? Прошу зареєструватися.

У залі зареєструвалися 332 народні депутати України. Позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, сьогодні день народження наших колег Дар'ї Артемівни Володіної і Марини Вікторівни Нікітіної. Вітаю вас! Бажаю здоров'я, успіхів і завжди весни у душі! *(Оплески)*. Дякую.

Шановні колеги, декілька оголошень.

Перше. 16 квітня 2020 року Президент України Володимир Олександрович Зеленський звернувся до Верховної Ради України з повторним листом щодо вимоги проведення позачергового засідання з уточненим порядком денним, з якого було вилучено проект Закону «Про оборонні закупівлі» ([№ 2398-д](#)) (друге читання).

І ще одне оголошення. Згідно з рішенням міжфракційного депутатського об'єднання «За Хмельниччину» від 15 квітня 2020 року повідомляю, що головою цього об'єднання замість народного депутата України Монастирського Дениса Анатолійовича обрано народного депутата Мандзія Сергія Володимировича. Вітаю!

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій про перерву на 30 хвилин для збору голів фракцій і груп та проведення наради з керівництвом парламенту. Запрошую голів фракцій до свого кабінету. «Батьківщина» і «За майбутнє».

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву ще на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, повертаємося до нашої роботи.

Є заява від двох фракцій з проханням про оголошення перерви, яку вони готові замінити виступом. Хто виступатиме? Артуре Володимировичу, будь ласка.

Прошу, запросіть народних депутатів до залу.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Шановні українці! Яким сьогодні є першочергове завдання парламенту? Першочергове завдання парламенту сьогодні – підтримати українських людей і підтримати український народ. Для цього потрібно небагато – просто не завести країну в дефолт. Але сьогодні, обираючи між Ігорем Валерійовичем Коломойським і захистом українців, команда Зеленського, на жаль, так виглядає, обирає перше, а не друге.

Навіщо дефолт потрібен олігархам, це зрозуміло: скупити фабрики і заводи задешево. Але звичайні люди від цього отримають безробіття, зменшення розміру заробітних плат та пенсій. Вже два тижні триває незрозуміле затягування як на рівні комітету, так і на рівні парламенту. Ми, якщо не помиляюся, втретє збираємося на позачергове засідання. Чи бачите ви сьогодні в порядку денному банківський законопроект, без якого неможлива співпраця з міжнародними фінансовими організаціями? Адже сьогодні всі розуміють, що без цієї співпраці, на жаль, ми великими кроками рухаємося до дефолту, рухаємося до дуже серйозного збідніння українців. Саме тому цей законопроект треба приймати. Але що замість цього? Замість цього сьогодні в цьому парламентському залі хочуть внести зміни до Регламенту, які не вирішують проблему, а, вибачте, повністю знищують парламентську опозицію (*Шум у залі*). Це той законопроект, який сьогодні влада вносить разом з переслідуванням опозиції, разом з переслідуваннями героїв Майдану, разом з переслідуваннями жінок. Я маю на увазі і Марусю Звіробій, і Софію Федину, і Тетяну Чорновол.

Усвідомлюючи, що цей законопроект треба приймати сьогодні, ми ще два тижні тому чітко сказали представникам владної команди, що якщо він буде обмежений у часі, я маю на увазі до 1 червня, то ми готові підставити плече владі і підтримати його. Яку відповідь ми отримали? Ми отримали відповідь, що ні, це не приймається.

Для цього потрібно зробити дуже небагато: користуючись всіма процедурними можливостями Регламенту, внести зараз на розгляд цей же законопроект, але з чітким терміном дії. Чому влада не хоче цього робити, це вже інше питання. Обіцянки, що колись, десь і щось не приймаються, тому що рішення треба приймати сьогодні в цьому залі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду питань. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

До вашого розгляду запропоновано проект Закону «Про ратифікацію Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект «Вища освіта України») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0034](#)).

Пропонується розглянути це питання без обговорення. Так? Будь ласка, підготуйтеся до голосування. Займіть свої місця.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в цілому проекту Закону «Про ратифікацію Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект «Вища освіта України») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0034](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 339.

Рішення прийнято.

По фракціях та групах покажіть, будь ласка.

«Слуга народу» – 226, «Опозиційна платформа – За життя» – 23, «Європейська солідарність» – 25, «Батьківщина» – 13, «За майбутнє» – 7, «Голос» – 15, «Довіра» – 14, позафракційні – 16.

Дякую ще раз. Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – це проект Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням правами народних депутатів у ході законодавчої процедури» ([№ 1043](#)). Хотів би оголосити те, з чим до мене звернулися представники... (*Шум у залі*). Одну хвилину! Будь ласка, тихіше. До мене звернулися представники різних депутатських фракцій та груп, зокрема керівники цих фракцій.

На жаль, парламент – я зараз буду говорити від себе, – зіткнувся з винятковою ситуацією: ніколи раніше ми не мали 16 тисяч поправок. Я зараз не коментую цю подію, однак це ситуація, яка може заблокувати роботу Верховної Ради України до осені щодо будь-якого питання. Річ у тім, що це може застоюватися не лише до цього законопроекту, а й до будь-якого іншого. Дійсно, парламент до цього не був готовий. Парламент сьогодні виходить з тих механізмів, які в нього є. Механізмом був законопроект № 1035, зареєстрований ще влітку минулого року, автор – Фролов Павло Валерійович.

Однак ми розуміємо, що далеко не все, що відображено в цьому законопроекті, відповідає тим потребам, які є на сьогодні. У нас є регламентні обмеження, ми не можемо його сьогодні доопрацювати або змінити.

Тому до мене звернулися керівники депутатських фракцій і груп, які, можливо, сьогодні будуть підтримувати цей законопроект, з проханням звернутися до народних депутатів з наступною інформацією: одразу після того, як цей законопроект (якщо він буде прийнятий), набуде чинності, буде зареєстровано інший законопроект, яким буде внесено зміни до нього. Тому що ми сьогодні не можемо навіть цього фактично зробити, а саме, щодо його тимчасової дії, і після цього – поліпшення умов, які б дозволили парламенту, з одного боку, зберегти демократію і захистити інтереси всіх народних депутатів, які працюють у залі Верховної Ради України на користь держави Україна, однак так само й захистити парламентаризм, щоб він дійсно існував, а не був механізмом зловживання в контексті тих чи інших подій.

Шановні колеги, було досягнуто домовленості між депутатськими фракціями, керівниками депутатських фракцій і груп, що ми не будемо йти за поправками, а кожна фракція отримає по 2 хвилини на виступ, щоб висловити позицію щодо цього законопроекту. Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп.

Будь ласка, вдягніть маски ті, хто забув це зробити. Дякую.
Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Передайте слово Рахманіну. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахманін Сергій Іванович.

РАХМАНІН С.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Дякую. Шановні колеги, безумовно, цей законопроект викликає більше запитань, ніж відповідей, але цілком зрозуміло, що нам потрібен механізм, який дав би змогу оперативно реагувати на виклики, що виникають під час пандемії коронавірусу. І тому як тимчасовий захід це можливо, але позиція нашої фракції не змінилася: ми вимагаємо, щоб цей законопроект набув статусу тимчасового не після, а до голосування.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Забродський Михайло Віталійович.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Будь ласка, передайте слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Дорогі українці! Шановні колеги! Ми щодня бачимо, як під егідою боротьби з коронавірусом влада бореться з демократією. От те саме зараз відбувається і в сесійному залі, коли під егідою прийняття одного, такого необхідного Україні закону, влада намагається підкорити опозицію.

Чому зараз категорично не можна голосувати за законопроект про поправки? Тому що в залі немає довіри (*Шум у залі*). Ми всі дуже добре пам'ятаємо, як

на цій трибуні Президент знімав... Група «Довіра» є, але немає довіри між депутатськими групами та фракціями. Ми пам'ятаємо, як Президент знімав маску і звертався до залу: «Будь ласка, підтримайте законопроект про банки». І на другий день він, по суті, і ваша команда, послали сигнал, що це була неправда, і нашим політичним партнерам на заході, і самій країні.

Зараз, дійсно, йде вибір між Україною і олігархами, між Україною і колишніми власниками групи «Приват», між Україною і дефолтом. Ми вас закликаємо обрати Україну і проголосувати за законопроект про банки. І це ганьба, що ми з вами тричі збираємося в цьому залі, але немає такого важливого для країни проекту закону. Турборежим зламався?

У банківському законопроекті 16 095 слів, до нього внесли, до кожного слова, по поправці – 16 397 поправок. І насправді Голова Верховної Ради України може взяти на себе зараз політичну відповідальність і заявити для стенограми, що закон (проект № 1043) буде чинним до 1 травня чи до 1 червня – обмежити для стенограми дію цього закону. І тоді демократична, державницька опозиція підтримає цей законопроект заради того, щоб уберегти країну від дефолту. В іншому випадку, друзі, все це політичні ігрища, які не вартують навіть одноразової маски.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оскільки згадали Голову Верховної Ради України. Шановні колеги, я думаю, що підняти політичною доцільністю закон, як це звикли робити деякі народні депутати, м'яко кажучи, недоцільно і ще й незаконно (*Оплески*). Тому дякую за пропозицію, однак закон має бути один для всіх.

Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми зараз розглядаємо не законопроект про Регламент, бо це не про Регламент, і навіть не про законопроект про банки. Ми зараз розглядаємо питання про те, залишиться парламентаризм у цій країні чи ми його остаточно знищимо. Ось що ми зараз розглядаємо (*Оплески*).

Тому що коли народний депутат після внесення змін до закону остаточно перетворюється на кнопку, коли право законодавчої ініціативи вже нічого не означає в цій країні, коли у депутата не буде змоги висловитися щодо всіх поправок, а він мусить обрати одну, – скажіть, а, може, давайте парламент закриємо на амбарний замок і розійдемося? Може, нам не треба жодних процедур? (*Оплески*).

Тому не треба підняти поняття. Хочете закон про «ПриватБанк»? Ми, «Батьківщина», сьогодні зареєстрували спеціальний законопроект, який передбачає, що якщо цей банк повертається колишнім власникам, то власники зобов'язані відшкодувати всі збитки державі, всім акціонерам і вкладникам цього банку. Давайте приймемо такий закон, але не будемо знищувати ні правову

систему, ні судову систему, яка не матиме юрисдикції щодо справ по банках, ні Регламент Верховної Ради України. Скільки ж можна країну гвалтувати? Давай-те припинимо гратися з цими речами, бо ми втратимо країну. Потім будемо тут голосувати, щоб парламенту більше не було. Ось і всі рішення, які ви сьогодні плануєте прийняти. Може, задумаетесь над цим?

І останнє. Оскільки зараз «Європейська солідарність» заявила, що не буде голосувати, «Голос» за таке не буде голосувати, сподіваюся, що й депутатські групи та інші фракції теж не будуть голосувати. Ми, «Батьківщина», точно за таке не проголосуємо.

Зараз ми будемо контролювати кнопочадавство. Пам'ятайте, що це кримінальний злочин. Якщо буде кнопочадавство, ми будемо звертатися до правоохоронних органів, і наші представники з балконів знімають, що відбувається в сесійному залі.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лубінець Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні колеги! Російський політик Гризлов заявив: «Парламент – не місце для дискусій». Виявляється, він казав про український парламент після прийняття законопроекту № 1043 в такій редакції. У нас не буде місця для дискусії.

Цей законопроект прямо суперечить Конституції України. Цим законопроектом ви розділяєте народних депутатів. Лише один приклад. Якщо народний депутат позафракційний, у нього є право наполягати на одній своїй поправці. Якщо народний депутат входить до складу депутатської групи, приблизно, нехай середня кількість у фракції у нас сьогодні – 30 народних депутатів, фракція повинна наполягати лише на п'яти. Як їх обирати? Монетку кидати чи з капелюха тягнути номери: який витягнуть, той і приймемо?

Тому народним депутатам, які сьогодні заявляють про те, що це потрібно для країни, я хочу нагадати: «благими намереннями вимощена дорога в ад». Тому давайте не забувати про те, що ми тут всі рівні, ми народні депутати, і кожен з нас представляє своїх громадян. У кожного з нас є право наполягати на своїх поправках, їх розглядати і розглядати ті законопроекти, яких від нас вимагає наше суспільство. А ось вирішувати – для цього є парламентаризм, 226 голосів.

І останнє. Попри всю мою повагу до президії, до монокоаліції, але ви ж сьогодні влада. У вас є такий випадок – 16 тисяч поправок, поданих до одного законопроекту. Ви кажете, що саме для цього потрібно сьогодні внести зміни

до Регламенту. Так є норма в частині третій статті 50 Регламенту Верховної Ради України: процедура *ad hoc*, яка дає змогу відійти від процедури розгляду 16 тисяч поправок. Чому ж ви не хочете цього зробити? Чому ви обрали такий шлях, такий суспільний резонанс, щоб протягнути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Валерійовичу.

Дмитре Валерійовичу, ви згадали президію, якщо можна, я теж відповім. Ви розумієте, позиція, мабуть, повинна бути постійною, а не змінюватися від закону до закону. Я хотів би нагадати, що коли розглядалося питання землі, то ті, хто сьогодні кажуть, давайте застосуємо ту норму, давайте плюнемо на Регламент, давайте ще щось приймемо, казали: ні, треба йти за законом, за Регламентом. Сьогодні всі починають говорити: «Та ну, давайте статті 50, 119, 45 запустимо». А чому тоді ви були проти? Коли була щира позиція, тоді чи зараз? Дякую (*Оплески*).

Я бачу, що зараз проти, саме тому стільки поправок, до осені.

Дякую.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Можна ще хвилину?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КОНДРАТЮК О.К. І, пане Дмитре, не вся президія є влада.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шевченко Євгеній Володимирович.

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія *«Слуга народу»*). Доброго дня, шановні народні депутати! Доброго дня, Україно! Хочу нагадати, що парламентаризм і демократія – це завжди диктатура більшості. І коли меншість хоче нав'язати свої вимоги і через коліно переламати більшість – це не демократія, це охлократія (*Шум у залі*). Тому це деформація, і з цим потрібно боротися.

Ще раз кажу, я народний депутат із Запоріжжя, і для мене дуже важливо, і для моїх виборців, що буде з мостами. Дефолт призведе до того, що мости збудовані не будуть. Це голосування безпосередньо стосується обіцянок, з якими ми йшли на вибори. Тому я голосуватиму за цей законопроект, щоб запорізькі мости добудувалися, а дефолту в Україні не було.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Німченко Василь Іванович. З місяця, так? З місяця увімкніть, будь ласка, мікрофон.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, я хотів би почати з назви цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, Василю Івановичу, вас не чути. Якщо можна, в мікрофон. Тому що зовсім не чутно, що ви кажете.

НІМЧЕНКО В.І. Ось так чути? Шановні колеги, хотів би почати з назви законопроекту. Ви подивіться, це ж наскільки треба опустити народних депутатів, щоб назвати законопроект «щодо протидії зловживанням правами»! Ми вже маємо встановлений факт зловживання правом, депутатськими повноваженнями. Це неприпустимо. Мені дуже прикро, що законопроект з такою назвою, виносять на пленарне засідання Верховної Ради України. Це по-перше.

По-друге, це впливає на вибір – підтримувати чи не підтримувати. Сама його назва робить цей законопроект, по суті, неконституційним і таким, що суперечить основоположним принципам верховенства права і поняттю суб'єкта законодавчої ініціативи, яким є народний депутат.

По-третє, тут лунала пропозиція про те, що ми будемо вирішувати іншим законом питання щодо строку дії цього закону. Якщо ми ведемо мову про форс-мажорні обставини, то давайте про це скажемо. Ми можемо зазначити в цьому законопроекті: саме на час форс-мажорних обставин, якими є епідемія в нашій країні, і законопроект діятиме саме в цей час. Що нам не дає змоги внести такі зміни і сьогодні проголосувати? Ми ж любимо працювати в турборежимі, який вже призвів до турбулентності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василю Івановичу, я тоді уточнюю позицію, яку... (Шум у залі). Я не чую, Василю Івановичу.

Василю Івановичу, я хотів би уточнити позицію, з якою зверталися голови фракцій та груп, що це на період карантину плюс 30 днів.

Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Львівщина, депутатська група «Довіра». Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Запропонований варіант законопроекту дійсно є недосконалим, але він має і низку переваг. Наприклад, до нього неможливо подати тисячі поправок (Шум у залі). І якби ми мали змогу зареєструвати новий законопроект, наші колеги тут, у цьому залі,

знову подали б тисячі поправок і заблокували розгляд навіть такого законопроєкту, що унеможливило б нашу роботу (*Оплески*).

Депутати-мажоритарники проти законодавчого спаму. Ми за конструктивну роботу парламенту на користь нашої країни. У цьому залі є парламентаризм, у цьому залі буде парламентаризм, адже в цьому залі є довіра.

Депутатська група «Довіра» підтримуватиме цей законопроєкт (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування, займіть свої місця. Переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проєкту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням правами народних депутатів у ході законодавчої процедури» ([№ 1043](#)).

Можемо голосувати? Всі готові? Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято. Закон прийнято.

Дякую (*Оплески*).

Покажіть по фракціях та групах.

«Слуга народу» – 204, «Опозиційна платформа – За життя» – 15, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 0, «Голос» – 0, «Довіра» – 13, позафракційні – 10.

Ще раз дякую, шановні колеги.

Переходимо до наступного питання порядку денного. До вашого розгляду пропонується проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» ([№ 2653](#)).

Ми домовилися з керівниками депутатських фракцій та груп, що будемо рухатися за тією ж процедурою – по 2 хвилини на виступ від кожної фракції та групи. Прошу записатися на виступи.

Ар'єв Володимир Ігорович.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Княжицькому Миколі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»).
Дякую, друзі. Шановний головуючий, ви тут говорили, що ми не повинні порушувати закон. Так от, ключова проблема законопроекту № 2653 в тому, що Кабінету Міністрів України надаються тимчасові, поки не буде прийнято закон про адміністративно-територіальний устрій України, повноваження затверджувати території територіальних громад.

По-перше, це суперечить статті 92 Конституції України, за якою виключно законами визначається територіальний устрій. Натомість законопроект пропонує встановлювати межі територіальних громад постановами Кабінету Міністрів України, що не відповідає статті 92 Конституції України.

По-друге, визначення меж територій не входить до повноважень Кабінету Міністрів України, оскільки це не стосується діяльності органів виконавчої влади.

У рішенні Конституційного Суду України від 13 липня 2001 року вказано: «Конституція України визнає право за територіальною громадою та органами місцевого самоврядування самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України», що цілком узгоджується з положенням пункту 2 статті 4 Європейської хартії місцевого самоврядування.

Шановні друзі! Питання щодо встановлення територій територіальних громад не може бути повноваженням центрального органу виконавчої влади, тобто Кабінету Міністрів України, а має визначатися виключно нами, Верховною Радою України, спільно з органами місцевого самоврядування. Це питання має бути вирішено спеціальним законом про адміністративно-територіальний устрій України, який ми з вами маємо прийняти. За останні 5 років ми, по суті, дали надію місцевому самоврядуванню. Ми почали масштабну реформу, яку зараз мали би закінчити. Натомість цим законопроектом пропонується знищити реформу децентралізації, знову все централізувати в руках нефахової і недолугої влади.

«Європейська солідарність» не буде підтримувати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цабаль Володимир Володимирович.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Лозинському Роману.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський Роман Михайлович.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Близько чотирьох місяців тому на засідання Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування прийшов представник Президента України. Він презентував зміни до Конституції України в частині децентралізації. Що він сказав народним депутатам? Він сказав, що зміни до Конституції в частині децентралізації не є предметом широкого обговорення, і дискусії не відбулося. Що відбулося далі? Президент відкликав ці зміни вперше. Через місяць Президент відкликав зміни до Конституції вдруге. На превеликий жаль, завершити п'ятирічний етап надважливої реформи для нашої країни в такому вигляді, в якому хотіли би всі українці і всі громади, вже не вдасться. Це була перша помилка команди монобільшості.

Другою помилкою було те, що діалог, відкрита широка дискусія розпочалася не одразу. Вона розпочалася лише тоді, коли у громадах почалися мітинги, виникло гостре незадоволення реформою. Але все-таки це спілкування розпочалося. Здебільшого було дуже багато зауважень.

Зараз ми бачимо, що цю реформу потрібно завершити. І восени на вибори ми не можемо вийти, голосуючи до місцевих рад близько 5 чи 6 тисяч сільських, селищних громад. Ми повинні голосувати в об'єднаних територіальних громадах.

Тому, незважаючи на помилки команди монобільшості, в цьому випадку фракція «Голос» підтримує не цей законопроект, не це рішення, а завершення децентралізації. І на фінальній стадії розгляду останнього законопроекту, де це буде зафіксовано, в парламенті має відбутися дискусія (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Думаю, що якраз завдяки законам у парламенті і буде дискусія, а не монолог щодо 16 тисяч поправок. Вибачте, колеги.

Василевська-Смаглюк Ольга Михайлівна.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Віталію Безгіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталій Безгін.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! І Офіс Президента України, і уряд, і парламент протягом останніх шести років

наголошують, що реформа децентралізації є пріоритетом. Власне, цей законопроект і спрямований на те, щоб цю реформу вдало закінчити. Всі ми розуміємо, що до чергових місцевих виборів у нас залишилося вкрай мало часу. І якщо ми дійсно хочемо провести ці вибори на новій адміністративно-територіальній основі, а не залишити країну жити в двох вимірах: вимірі успішної, спроможної, децентралізованої країни та вимірі необ'єднаних сільських і селищних рад, то зараз маємо зробити цей крок, зокрема дозволити уряду визначати території і центри територіальних громад, що потім конвертується в законопроект про райони, який Верховна Рада України буде приймати.

Фракція «Слуга народу» дуже вдячна, що велика кількість колег з інших фракцій та депутатський груп підписалася під цим законопроектом і готові підтримувати його в залі. Децентралізація є пріоритетом та має бути затверджена і завершена до 25 жовтня 2020 року.

Тому прошу всіх підтримати та проголосувати (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Скорик Микола Леонідович, і потім переходимо до голосування. А чому не записалися?

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Шановна президіє! Шановні громадяни України! Від імені нашої фракції я хотів би запропонувати народним депутатам в жодному разі не підтримувати законопроект № 2653, тому що є дві проблеми.

Перша проблема. Цей законопроект суперечить Конституції, коли в парламентсько-президентській республіці обмежуються повноваження парламенту. На сьогодні це є нашими повноваженнями, які чомусь передаються, я маю на увазі встановлення меж міст, і є низка інших повноважень, що є повноваженнями Верховної Ради, які чомусь вирішили передати Кабінету Міністрів України.

Крім того, цей законопроект суперечить Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Це вже новітній законопроект з новітньої історії, який приймали в попередньому скликанні, і яким керується це скликання Верховної Ради України. Про жодне добровільне об'єднання з прийняттям цього законопроекту мова більше не йде, буде примусове об'єднання.

Мені хотілося б з цієї парламентської трибуни звернутися до керівництва парламенту, до керівництва держави з приводу того, що це прихована повзуча конституційна реформа, яка за формою не є конституційною. Мені здається, що Президент мав би поновити роботу Конституційної Комісії з цього приводу і дійсно розробляти комплексні зміни до Конституції України.

І останнє. Якщо говорити про позачергове засідання і цей законопроект, він не має жодного відношення до позачерговості, він не має жодного відношення до боротьби з пандемією, він не вирішує проблеми наших громадян, і громадяни проти цього. Проти висловилася і Асоціація міст України, і Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування, і багато інших.

Пропоную не підтримувати зазначений законопроект, і наша...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Оплески*).

Лубінець з мотивів, 1 хвилина, і потім переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановна президіє! Шановні колеги народні депутати! Депутатська група «За майбутнє», підтримуючи завершення реформи децентралізації, буде голосувати і підтримувати цей законопроект, бо всі ми розуміємо, що процес децентралізації потрібно завершити. Успішна вона чи неуспішна – різні об'єднані територіальні громади дають свої прогнози, але в більшості випадків в нашій країні всі кажуть про те, що вона успішна, і її потрібно завершувати.

Тому хочемо закликати всіх народних депутатів об'єднатися сьогодні принаймні навколо цього законопроекту і показати, що хоча б одну реформу ми готові і можемо разом завершити – реформу децентралізації.

Дякуємо. Всі голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» ([№ 2653](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято. Закон прийнято.

Покажіть по фракціях та групах.

Шановні колеги, ми домовлялися, що щодо наступного питання будемо приймати рішення без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту телекомунікаційних мереж» ([№ 2654](#)). Голосуємо?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту телекомунікаційних мереж» (№ 2654). Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків подачі поправок та пропозицій до законопроекту [№ 2654](#) та підготовки його до другого читання (*Шум у залі*).

Попросив комітет. Не голосуйте, ви ж не голосуєте.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято. Дякую.

Шановні колеги, перелік питань порядку денного позачергового засідання Верховної Ради України вичерпано. Позачергове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.

Дякую.